

Pečču
da Vendi

Anglienkieline algutevos
Peter & Wendy (1911)

Tekstu J. M. Barrie
Kuvat Gwynedd M. Hudson
Kiännös © 2025 A. Ruuskanen

Kielentarkastandu
Natalja Gilojeva (Hiloin Natoi)

Verstaičendu
A. Ruuskanen

Kiändäi passiboičcou WSOY:n
literatuurufondua abudengas.

AS Printon • Tallinn 2025

ISBN 978-952-7193-88-4

KSS

WSOY:n
kirjallisuussäätiö

J. M. BARRIE

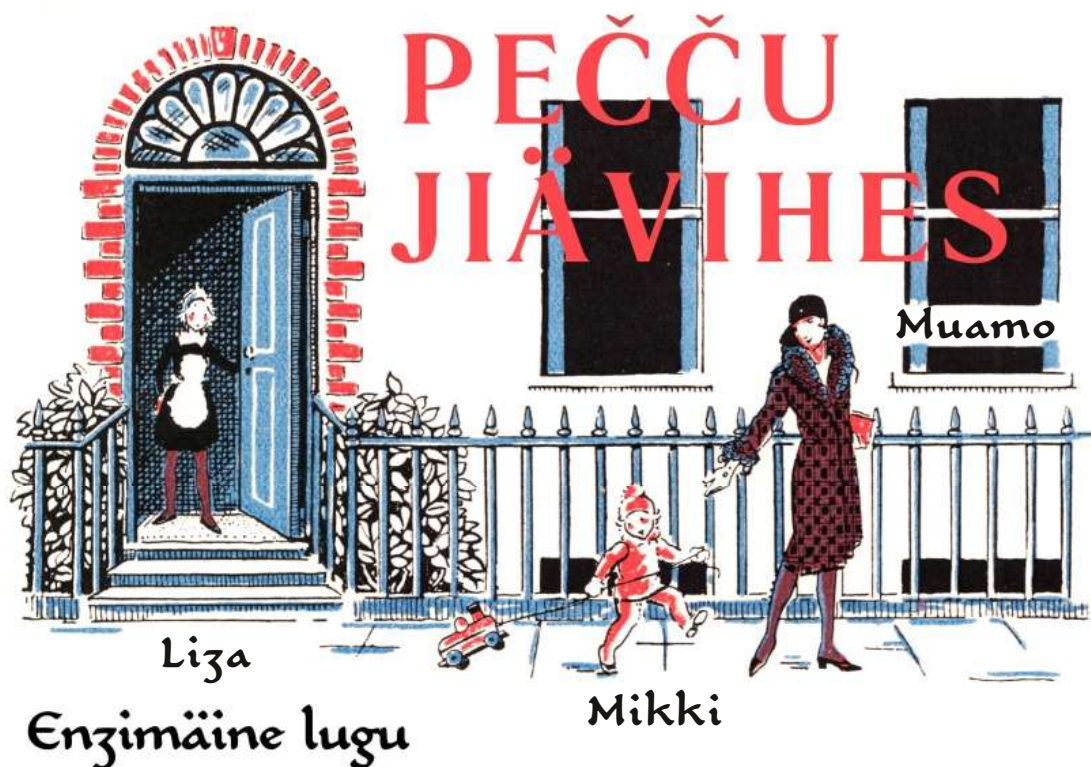
Pečču
da Vendi

Čomendukset luadi
GWYNEDD M. HUDSON

Livvinkarjalakse on kiändänyh
ALEKSI RUUSKANEN

KARJALAN SIVISTYSSEURA • HELSINKI 2025

Kai lapset, paiči yhty, kazvetah suurikse. Vendi tiijusti sen nenga. Erähänny piän, konzu hänel oli kaksi vuotta igiä, Vendi savus elostajes katkualdi kukkazen da juoksi se käis muamah luo. Häi vikse ozuttihes aiga hyväččäzekse, sendäh ku muamo pani käin omassah ryndähäle da kirgualdi:

— Olizitbo sinä kaiken ijän ihan nengoine!

Muudu hyö ei sih nähte paistu, ga sit algajen Vendi tiezi, ku vältämättäh kazvau suurekse. Kaksivuodehizennu sen ainos tiijät. Kaksi on lopun algu.

Tiättäväine, hyö elettih kodizes noumer 14, da enne Vendin roindua hänen muamah oli kaikkii tär-giemi. Häi oli čoma inehmine, kudamal oli romantilline mieli da čomazeh niärittäi suu. Hänen ro-mantilline mieli oli kui net peitto-

peräzien päivännouzumualoin pienet, sydämekkäi olijat vakkazet, kudamis yhten sydämes ainos löy-dyy vie toine; da hänen čomazeh niärittäjäs suus oli ukkavo, kudamua Vendi nikonzu ei voinnuh suaja, ga sie se yhtelläh oli, ihan selgieh nägövis oigies suupieles.

Tuatto oli suannuh muaman omassah mučoik-se nenga: äijät herrumiehet, ket vie oldih brihat silloi, konzu häi oli neidine, samah aigah ovvos-tettih, ku suvaitti händy, da hyö kaikin juostih muaman luo koziččemah händy, paiči tuattua, ken tuli delegäl, ennitti toizii da muga sai hänen. Tuatto sai hänen ko-gonah, paiči kaikkii syvimäl sy-dämes olijua vakkastu da ukka-

Jušši

vuo. Vakkazeh näh mužikku ei tiedänyh nimidä, da aijan aloh häi heitti oppie suaja ukkavuo. Vendii myö Napoleon voinnus sen suajagi, ga minä voin kuvitella händy sidä oppijes, sit yrrästäjes iäres da veriän plačkahuttajes.

Tuatto tavan mugah löyhki Vendile, ku hänen muamah ei vaiku suvainnuh händy, ga vie kunni-voičči. Tuatto oli yksi nennis mielevis, ket ellendetäh biržukursoi da ozakkehii. Tiettäväine, eihäi niken tovelleh voi ellendiä niilöi, ga häi ozuttihes tiedäjäkse, da puaksuh sanoi, ku kursat oldih nouzemas da ozakkehet laskemas nengomah tabah, ku joga naine ruvennus händy kunnivoimah.

Muamo oli mennyh miehele valgielois svuad'bupluat'ois, da enzymäi hoidi talovuttu mielihyvin, buiteku se ollus mittuinetah to kiža, da ni brysselinkapustaine ei jännnyh ottamattah čot-

tah; ga vähin-vähäzin kogonazet kukkukapustat jiädih čotaimattah da niilöin sijah tuldih lapsien nävöttömät kuvat. Häi piirusti niilöi, konzu pidä-nys čotaija luguloi. Kuvat oldih muaman arbavuk-set.

Enzimäi rodih Vendi, sit Jušši, sit — Mikki.

Nedälin libo kahten aigua Vendin tulendan jälles vahnembat ei tietty, voidasgo pidiä hänen, sendäh ku häi oli yksi piä ližiä syötettäväkse. Tuatto oli ylen ylbei Vendis, ga häi oligi ylen vas-tuolline mies, da istui muaman magavosijan reu-nal, pidäjen händy käis da čotaijen kululoi, konzu akkah kačoi häneh pokoroijen. Mučoi tahtoi pidiä lapsen, roikkah midä roinneh, ga se ei olluh ukkoh taba; hänen tabah kuuluttih karandiššu da bu-muagulippuine, da konzu mučoi sevoitti händy omissah ehoituksil, sit hänele pidi myös algua čo-taičendu uvvessah ihan allus.

— Älä vai keskusta minuu, — pokoroiččihe-s tuatto mučoilleh.

— Minul on täs yksi funtu da seiččietostu šil-lingua, da kaksi da kuuzi toimistos; voin heittiä

koufein juondan toimistol, sit siästyy, sanommo, kymmene šillingua, se roih kaksi funtua, yheksä šillingua da kuuzi pennii; sinun kaheksantostu da kolmen kel roih kolme funtua, yheksä šillingua da seiččie pennii, da minun šekkikniigazes olijan viijen funtan kel se roih kaheksa funtua, yheksä šillingua da seiččie – kenbo tua lekkuu? – kaheksa funtua, yheksä šillingua da seiččie pennii, čökeh tuah da seiččie mustoh – ole vaikkani, armas – da funtu, kudaman annoit laihinah mužikale, kudai tuli avaittamah meijän veriädy – ole vaikkani, lapsut – čökeh tuah da lapsut mustoh – vot sen ruavoit! – sanoingo yheksä, yheksä da seiččie? Muga, sanoin yheksä, yheksä da seiččie; kyzymys kuuluu, tädygygo yheksä funtua, yheksä šillingua da seiččie pennii kogo vuvvekse?

— Tiettäväine, tädygy, George, — kirrahtihe muamo. Ga häi oli puolovehelline Vendih näh, da ukkoh yhtelläh oli perehen piä.

— Älä unohta parotiittua, — vakusti tuatto, läs varaittajen, dai jatkoi ielleh. — Parotiittah niškoi meile pidäy panna ruokkoh yksi funtu, ga

ruohtin sanuo, se tulou maksamah lähem kolmiekymmendy šillingua – ole vaikkani – ruskičču – yhten funtan da viizi šillingua, vihurirokko puoliginiedy, sit roih kaksi funtua, viizitostu šillingua da kuuzi pennii – älä grozi sormel – kokl'ušši, sanommo, viizitostu šillingua...

Da muga čotaičendu jatkui ielleh, da summu joga kerdua vaihtoihes, ga jälgimäi Vendi odva sai jiäjä, ku parotiitan hindu vähendettih kahtehtostu funtah da kuudeh šillingah, da kaksi eri luaduu ruskičču čotaittih yhtekse.

Jušinke rodih ihan yhtenjyttyine priičču, da Mikin oza oli kai tukkukarvazen varas; ga mollembat piettih, da terväzeh näitgi heidy kolmie astumas kannakkai neidizen Fulsoman päivysaduh omassah lapsienkaččojan kel.

Muaman mieles kaikele pidi olla kunnolleh, da tuatale ylen äijäl himoitti olla ihan moine, kui hänen susiedatgi; sit heil, tiettäväine, oligi lapsienkaččoi. Kerran kai dengat mendih lapsien maidoh, ga neče lapsienkaččoi oli Nana-nimine čerikäs uidokoiru. Se ei olluh kuulunuh nikelle, kuni Dar-

lingat otettih sen ruadoh, ga yhtelläh se oli ainos pidänyh lapsii tärgielöinny. Darlingat tuttavuttih sih Kensingtonan sadulois, kus se vietti enimän joudoaijan kal'askazih kuikistelles. Huolimatto-
mat lapsienkaččojat niyhty ei suvaittu Nanua, sendäh ku se myvvitti heidy kodiloissah da kerdoi emändöile, mittumat laškat hyö oldih. Lapsienkaččojannu sit rodih kui uarreh rouno. Kylvetändiä lapset ainos roittih puhtahikkahat, da keskel yödygi se nouzi heijän joga iännähtyksen periä. Sen kodaine oli, tiettäväine, lapsienpertis. Se oli muasteri tiedämäh, konzu ryvitekseh näh ei pidänyh huolie da konzu kaglas ymbäri pidi kiärie sukku. Se uskoi ylen lujah moizih ennevahnallizih rohtuloih, kui revenin lehtilöih, da halveksijen pudžahtelihes bakteerieloin sego muun novomodnoin tyhjänhavizendan piäle. Lapsii Nana talui školah kai ezimerkillizeh luaduh. Se asteli suottozelleh lapsien rinnal, konzu hyö viettih iččie hyvin, a konzu ruvettih taivailemahes, sit se kerras puskeldi heidy järilleh riädyh. Se nikonzu ei unohtannuh ottua keräle Jušin villupaidua nii-

löinny päivinny, konzu hänele pidi kižata jalgu-miäččyh, da tavan mugah se kandoi suus zontiek-kua, a ku la ruvennou vihmumah. Neidizen Fulsoman školan podvualas oli vuotanduperti lapsienkaččojih niškoi. Hyö istuttih laučoil, da Nana virui lattiel, ga muudu eruo heijän välil ei ni olluh. Hyö buiteku ei ni nähty Nanua, kudamua piettih alembannu iččie, da Nana halveksi heijän tyhjämpäiväzii paginoi. Se niyhty ei suvainnuh emändän ystävien kävyndöi lapsienpertih, da joga kerdua, konzu hyö oldih tulemas, Nana ainos enzimäi čökkäi Mikin piäle sinikirjazen peredniekan, oijendi ruppizet Vendin sovis da kiirehes sugi Jušin tukat.

Nikonzu et nähnyh lapsienpertii parembazes por'adkas, da tuatto sen ihan hyvin tiezi, ga yhtel-läh häi toiči arbaili rauhattomannu, eigo susiedat paistu Nanua.

Hänele ved' pidi pidiä mieles iččeh azemu lin-nas.

Nana muokkai hänen mieldy toizesgi puoles. Toiči hänel oli moine tundo, buiteku Nana ei

ihailloh händy.

— Se varmah ihailou sinuu ylen äijäl, George,
— alevutteli händy mučoi, da peitoči käski lapsile olla ystävällizinny tuattah čurah. Sit hyö pietti tansit, kudamih ainavo toine palvelii, Liza, toiči sai luvan ottua ozua. Pitkäs jupkas da palvelijan šuapkazes häi ozuttihes pienekse kui muapyryine, hos oligi ruadoh tulles andanuh lujan sanan, ku hänel la oli jo pienen kiven igä. Mittumat vesselät oldih nenne tansit! Da niken ei olluh moine iložu, kui muamo, kudai pyörähtelihes moizel kirmevyöl, ga näit vaiku nečen suupieles olijan ukkavon, da ku ihan silaigua oppinuzit, voinnuzitgi sen suaja. Se oli kaikis ozakkahin pereh, kuni Pečču Pan ei tulluh.

Muamo enzimästy kerdua kuuli Peččuh nähte silaigua, konzu oli čiistimäs lapsien mieli. Kai hyvät muamat joga ildua kabrastellah lapsien mieli, konzu hyö muatah, da pannah dielot por'adkah huondekseh niškoi, naveditah oigieloih kohtih kai net vešit, kudamat kunneliene päivän aigua puututtih. Ku voizit olla jallas (ga et, tiettä-

väine, voi), sit nägizitgi omassas muaman nenga ruadamas, da se ozuttazihes ylen mieldykiinittäjäkse. Se on kui juaššiekoin kabrastandu rouno. Sinä, vikse, nägizit hänen polvuzilleh, kaččelemas muhisten midägi sinun veššilöi, kummeksijen, kuspäi net sinule puututtih, löydäjen mielyttäjii da ei muga mielyttäjii dieloloi; nečen rožua vaste painajen buiteku se ollus kažinpoigu, nečen – ruttoh nägövis syväten. Konzu huondeksel havačut, ga nenne vällilližyöt da pahuot, kudamien kel vierit muate, ollah čomah labohuzilleh sinun mielen pohjal, da mielen pinnal ilmastutah hyväččäzembät ajatukset piäh pandavikse.

Onnuako sinä nikonzu et nähnyh ristikanzan mielen kartua. Douhturit toiči luajitah kartoi sinun toizih ozih nähte, da sinun omas kartas voibi roita ylen mieldykiinittäi, ga opis vai piirdiä kartua lapsen mielilöih nähte, kudamat ollah paiči segavat, ga vie kaiken aigua piäs pyöritäh. Sit kartas olettelou zigzag-junozii, kudamat toinah ollah dorogoi suarel – Kudakonzul, kačo, ainos on mittuinetahto suari – da hämmästyttäjii värिताčmoi

sie-tiä, koralluriifoi da raviekse ozuttajii laivoi merenselläl, da dikariloi da čurahizii peittopaik-koi, da gnoumoi, kudamat ollah enne kaikkie so-vanombelijat, da kallivonkololoi, kudamis läbi jovet virratah, da kuvven vahnemban vellen kel prinsoi, dai kodiluho, kudai ruttozeh happanou, dai yksi akkaine-piipunpuakukkaine, kudaman n'okku on kočkalleh. Nengoine olisgi kebjei kartu luadie, ga lapsien piälöis vie olettelou enzymäine školapäivy, viero, tuatat, neče pyöryžy lammut, ombelusurokat, tapandat, riputandat; verbit, ku-damienke pidäy käyttöä datiivua, šokoluadupuu-dingupäivät, enzymäzien pot't'aškoin suandu, medicinskoi tarkastus; nenne kolme pennii, ku-damat suat, ku kiškaldannet oman maidohamba-han, da midägi muudu mostu, da net kuulutah libo suareh, libo toizeh kartah, kudai nägyy sit lä-bi, da se kebjieh pyörittäy piän, semmite ku nimi ei pyzy aloilleh.

Tiettäväine, Kudakonzulat äijäl erotah toine toizes. Jušin muas, ezimerkikse, häi ambui laguunas piäliči lendelijöi flamingoloi, a ylen pikka-

razen Mikin muas laguunat lenneltih piäliči flamingolois. Jušši eli venehen al randučuurul, Mikki vigvamas da Vendi kodizes, kudai oli luajittu yhteh ommeltulois lehtilöis. Jušil ei olluh dovariššua, Mikil oli dovarišoi yölöil; Vendil oli elätinny vah-nembien hyllätty hukku. Ga Kudakonzulat eni-myölleh juohatetah toine tostu, da ku net seizottas rinnakkai, maltazit sanuo, ku niilöin nenät pohoditah toine toizeh, da muga ielleh. Nämmile kumman randazile lapset ilmazen ijän uijellah omil venehyzil kižuamah. Myögi sie olimmo; myö viegi kuulemmo aldoloin tyrskehen, ga emmo jo randavu.

Kaikkien ihaškoittajien suarien keskes Kudakonzul on kaikkii pikkarazembi da kompakt-noimbi, ei moine suuri da ei muga levälleh, ku šeikkailus toizeh ollus pitky matku, vaiku juuri parahite tävvikkäine. Kižannet Kudakonzulah päivyaigah stuuloin da pyhkimen vuoh, se niyhty ei ole varattavu, ga kaksi minuuttua enne muate vierendiä sit rodieu ylen tovelline. Sendäh kačo viritetäh yölampat.

Toiči omissah lapsien mielis matkates muamo löydi dieloloi, kudamii ei ellendännyh, da nämmis kaikkii kummembi oli sana *Pečču*. Häi ei tundenuh nikedä Pečču, ga yhtelläh neče nimi oli sie-tiä Jušin da Mikin mieles, dai Vendin mieleh odva vai syndyi midätahto muudu. Nimi oli kirjutettu kaikkii toizii sanoi sangiembil kirjaimil, da se ozuttihes muaman mieles aiga ičensuvaiččijakse.

— Muga, häi suvaiččou iččiedäh, — pahas mieles tunnusti Vendi. Muamah oli kyzellyh hänes Peččuh nähte.

— A kenbo häi ollou, armahaine?

— Häi on Pečču Pan, mamaine, ellendäthäi.

Allukse muamo ei ellendännyh, ga omua lapsestusaigua mustelles häi odva juohatti Pečču Panan, kudai sanottih eli fejoinke. Häneh nähte paistih kaikenualastu kummua. Konzu lapset kuoltih, häi la kaimai heidy vähäzen matkua, ku ei varattas. Silloi häi oli uskonuh Peččuh, ga nygöi miehele mendyy da tolkuh tulduu häi lujah ebäili nengoman ristikanzan olemas olendua.

— Paiči sidä, — sanoi häi Vendile, — Pečču

nygöi olis jo ruavas.

— Ehei, ei häi ruavastunnuh, — varmannu sanoi Vendi. — Häi on ihan minun suurutteh.

Vendi tarkoitti, ku Pečču oli hänen suurutteh kui rungan, mugai mielen puoles; ga häi iče ei ni maltanuh sanuo, kuspäi tiezi sen.

Muamo mainičči Peččuu tuatale, ga mužikku vaiku muheloitti väheksyjen.

— Nana, tietäväine, ličcai midälienne hölyn-pölyy heijän piäh; neče onhäi ihan koiran keksitty dielo. Olgah olendalleh, mengäh menendälleh.

Ga sebo ei mennyh nikunne, da terväzeh neče viligriimoi brihačču vie ylen äijäl pöllästytti mua-mua.

Lapset puututah kaikkii kummembih šeikkailuloih, ga ei olla niilöis nimilleh. Hyö voijah, ezi-merkikse, mustua mainita nedälin jälles, ku mečas olles la nähtih heijän kuolluon tuatan da kižattih hänenke. Juuri nengomah huolettomah tabah Vendi erähäššy huondeksen pal'l'asti varattavan dielon. Lapsienpertin lattiel löydyi puun lehtilöi, da net varmah ei oldu sit, konzu lapset viertih

muate. Muaman niilöi kummastelles Vendi muhe-loitti rauhažah da sanoldi:

— Se myös oli neče Pečču!

— Midäbo sinä pagizet, Vendi?

— Häi vedi iččie ylen pahoi, ku ei pyhkinyh jalgoi, — sanoi Vendi da hengähtihs. Häi oli čodrei lapsi.

Huolettah Vendi sellitti oman arbavuksen: Pečču vikse tuletteli toiči yöl lapsienpertih, istuihes hänen magavosijan jalgupiäh da soitaldi hänele fleitoil. Pahakse mielekse häi nikonzu ei havačunnuh, ga kuitahto tiezi, ku ihan nenga ro-dih.

— Sinähäi midä piä kandau pagizet, armahaine. Ei niken voi piästä taloih avaittamattah veriädy.

— Häi vikse tulou ikkunas, — sanoi Vendi.

— Armahaine, lapsienperti on kolmandel ker-roksel.

— Lehtet taki oldih ikkunan ies, mugahäi, muamo?

Se oli tozi; lehtet lövvyttih ihan ikkunan tyves.

Muamo ei tiedänyh, midä duumaijagi. Kai ozuttihes Vendile moizekse tovellizekse, ga ethäi voinnuh sanuo, ku tyttö oli vaiku uneksinnuh.

— Lapsukkaine, — kirrahtihes muamo, — miksebo et kerdonuh aijemba?

— En mustanuh, — kebjieh sanoi Vendi. Hänel oli kiireh huondesverole.

Vendi, tiettäväine, oli uneksinnuh.

Ga yhtelläh, lehtilöis et piässyh nikunne. Muamo kaččeli niilöi ylen tarkah; net oldih läbinägyjät skeliettylehtet, ga ihan varmah ei oldu nimittumas Anglies kazvajas puuspäi. Häi ryömi lattiel, kirčisteli silmii tuohuksen valgies da ečitteli vakkinazii jallanjälgii. Häi kol’kaili trubua kaminan koukul da koputteli seinii. Häi laski nuorazen ikkunaspäi trotuarale da miäräi loittohuokse kolmekymmen jalgua, da seinäs ei olluh ni vezi-kuurua, kudamua myöte kentahto voinnus nosta.

Vendi, tiettäväine, oli uneksinnuh.

Ga Vendi eibo uneksinnuh, min tovendi ihan tulii ildu; neče ehty, kudamannu voimmo sanuo nämmien lapsien kumman šeikkailut alletti.

Sinä ehtän kai lapset myös viruttih magavosijois. Juuri sinä illan Nana ei olluh ruavos, da muamo oli kylvetännyh heijät da pajatannuh heile, kuni hyö ei oldu yksi toizele peräh puututtu unen muah.

Kai ozuttihes moizekse turvallizekse da mugažakse, ga muamo kai muheloitti omassah varavon piäle da istavui suottozelleh kaminan edeh ombelemah.

Häi ombeli Mikile roindupäivylahjakse enzimästy putillistu paidua. Yhtelläh, tuli oli lämmin da kolme yölampua valgai lapsienpertii, da ihan silaigua ombelus virui muaman polvil. Piä hänen šmutkai ylen čomah luaduh. Sit muamo uinoi. Kačo vai nečidä nellikkyö, Vendi da Mikki nečie, Jušši nečie, da muamo kaminan ies. Pidänys vie olla nelläs yölampu.

Muates muamo uneksi. Unis häi nägi, ku Kudakonzul oli tulluh liijan lähäle da vakkinaine brihačču oli čoivahtannuhes siepäi. Häi ei pöllästytnnyh brihačču, kerran buiteku oli nähnyh händy aijembahgi, äijien lapsettomien naizien rožil.

Toinah händy näit erähien muamoloingi rožil. Ga muaman unes briha oli revitännyh jouran, kudai peittiheš Kudakonzulan, da häi nägi kui Vendi, Jušši da Mikki kirčisteltih loukospäi.

Nengoman unen periä hänele ei pidänys olla nimilleh, ga hänen uneksijes lapsienpertin ikkun avavui kahtalleh, da brihačču tottutoven laskiheš lattiele. Hänen keräl oli kummanluaduine valgei, ei suurembi sinun kulakkua, kudai lennähtiheš pertis poikki kui mitahto elävy, da arbuan, ku juuri neče valgei havačutti muaman.

Häi havačui kirrahtajen da nägi brihaččun, da kuitahto kerras tunnusti hänen Pečču Panakse. Ku sinä, minä libo Vendi olluzimmo sie, myö nähnyzimmö, ku häi ylen äijäl juohatti muaman suupieles olijua ukkavuo. Häi oli čomaine brihačču, šuorivunnuh škeliettylehtilöih da puuloin mahlah, ga kaikkii diivittävin dielo oli se, ku hänel oldih vie kai maidohambahat suus. Dogadittuu, ku jalgavunnuh oli aiguhine, häi muga irvisti igenet, ga kai luumeččy rubei nägymäh.

Gwynedd M.
Hudson.

